

186

DEKRET

w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych.

Do czasu ujednostajnienia prawa prasowego na wszystkich ziemiach Państwa Polskiego, obowiązywać będzie na obszarach, będących uprzednio pod zaborem rosyjskim, co następuje:

T Y T U Ł I.

O drukach wogóle.

Art. 1. Prasa jest wolna. Wolność prasy podlega tylko tym ograniczeniom, które są przewidziane w Kodeksie Karnym lub określone w ustawach.

Art. 2. Do druków, podlegających mocy niniejszych przepisów prasowych, zalicza się wszelkie przeznaczone do puszczenia w obieg książki, broszury, czasopisma, plakaty, kartki osobne, nuty, wizerunki, rysunki, plany i mapy, odbijane sposobem mechanicznym lub chemicznym.

Art. 3. Na każdym druku, wypuszczonym w obieg, powinno być wymienione nazwisko i adres właściciela drukarni, litografji, metalografji lub wogóle zakładu, w którym rzeczony druk odbito. Zamiast nazwiska i adresu właściciela wystarcza wymienienie firmy, wciągniętej do rejestru handlowego.

Przepis niniejszy nie stosuje się do kart wyborczych, jeżeli są puszczane w obieg podług wzoru, ustalonego przez ustawę; do druków, przeznaczonych wyłącznie do użytku przemysłu i handlu lub do użytku domowego i towarzyskiego, jako to: okólniki, cenniki, bilety wizytowe i t. p., oraz do druków artystycznych (akwafort, autolitografji i t. p.), mających charakter oryginału.

Art. 4. Jako puszczenie w obieg druku w pojęciu niniejszych przepisów prasowych uważać należy również wszelkie wystawianie lub rozkładanie druku w miejscach, które przez swą dostępność umożliwiają publiczności zaznajamianie się z nim.

Art. 5. Pierwsze egzemplarze każdego druku w ilości, którą określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, natychmiast po ich odbiciu winny być przez zarządzającego drukarnią bezpłatnie dostarczone miejscowej instytucji lub miejscowemu urzędnikowi do spraw prasowych. Z dostarczonych w ten sposób egzemplarzy dwa, przy czasopismach zaś trzy egzemplarze, zachowuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, pozostałe zaś egzemplarze przesyła do bibliotek publicznych, których spis Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ogłosi.

Przepis ten nie dotyczy t. zw. druków akcydensowych, t. j. wszelkiego rodzaju formularzy, zawiadomień w sprawach rodzinnych i handlowych, zaproszeń, kart wizytowych i t. p. bez względu na sposób ich wykonania.

Art. 6. Bez zezwolenia władzy wojskowej wzbronione jest ogłaszanie wiadomości, dotyczących ruchu wojsk i środków obrony państwowej.

Art. 7. Drukowanie ogłoszeń o sprzedaży losów loteryjnych, promes oraz pożyczek premjowych wymaga zezwolenia Ministerstwa Skarbu, drukowanie zaś ogłoszeń, dotyczących sprzedaży lekarstw i sposobu ich użycia oraz leczenia chorób, wymaga zezwolenia Ministerstwa Zdrowia Publicznego.

Art. 8. Wzbronione jest drukowanie ogłoszeń:

1. treści pornograficznej i wogóle przeciwnych prawu lub moralności;
2. o drukach, jeżeli w ogłoszeniu wskazano, że druk zawiera treść przeciwną prawu lub moralności, bądź dotyczy zwyrodnienia płciowego, prostytucji lub skłonności przeciwnych naturze.

Ustęp 2-gi przepisu niniejszego nie stosuje się do wydawnictw naukowych, pedagogicznych lub bibliograficznych.

T Y T U Ł II.

O czasopiśmie w szczególności.

Art. 9. Jako czasopismo uważane są wszelkie druki pod tym samym nagłówkiem i z numeracją kolejną, ukazujące się w obiegu częściej niż cztery razy do roku.

Art. 10. Przepisy niniejsze, dla czasopism ustalone, nie rozciągają się do wydawnictw rządowych, Sejmu Polskiego, instytucji miejskich i samorządowych, towarzystw naukowych, literackich i artystycznych w sprawach, dotyczących ściśle zakresu ich działalności, do zbiorów dokumentów historycznych, wszelkiego rodzaju słowników, tudzież do komunikatów periodycznych, przeznaczonych jedynie dla rozpowszechniania pomiędzy redakcjami, które to wydawnictwa podlegają przepisom, ustalonym dla druków wogóle.

Art. 11. Do dodatków, stanowiących składową część czasopisma zalicza się tylko te dodatki, które nie są oddzielnie sprzedawane ani w prenumeracie, ani w postaci oddzielnych książeczek, numerów albo zeszytów oraz te dodatki do czasopism codziennych, które, chociaż można nabywać osobno, będą zawierały jedynie informacje o szczególnie ważnym wypadku dnia.

Wszelkie inne druki o charakterze odrębnego czasopisma, jeżeli mogą być nabywane oddzielnie w prenumeracie lub przez zakupno poszczególnych książeczek lub numerów albo zeszytów, nie mogą być uważane za dodatek do innego czasopisma, chociażby nosiły ten sam tytuł,—wskutek tego wszelkie warunki wypuszczenia w obieg, określone niniejszemi przepisami prasowemi, muszą być przestrzegane przez każde z takich dwu wydawnictw osobno.

Art. 12. Każde czasopismo musi być podpisane przez wydawcę i redaktora. Redaktorem może być wydawca. Jeżeli czasopismo ma kilku redaktorów, z których każdy odpowiada za poszczególny dział czasopisma, każdy taki dział musi być podpisany przez odpowiedniego redaktora.

Art. 13. Jeżeli czasopismo znajduje się w sprzedaży detalicznej, na każdym numerze czasopisma winna być wskazana cena numeru pojedynczego.

Art. 14. Wydawcą i redaktorem może być tylko osoba, która ukończyła lat dwadzieścia jeden, nie utraciła praw w myśl art. 25—30 Kod. Karnego, oraz stale zamieszkująca w Państwie Polskiem. Ponadto redaktorem nie może być osoba, która na zasadzie wyroku sądowego odsiaduje areszt lub pozostaje w więzieniu śledczem; przepis ten ma moc obowiązującą przez cały czas trwania aresztu. Jeżeli wydawcą jest stowarzyszenie, spółka lub instytucja, czasopismo podpisuje upoważniona pojedynca osoba.

Wydawcą lub redaktorem nie może być osoba, która po złożeniu deklaracji o wydawaniu czasopisma przestanie odpowiadać wyżej wymienionym warunkom.

Art. 15. Pragnący wydawać nowe czasopismo obowiązany jest złożyć w miejscowym państwowym urzędzie administracyjnym deklarację, zawierającą wskazanie: a) miejscowości, w której czasopismo będzie wychodziło, b) tytułu wydawnictwa, jego zakresu, terminu wychodzenia i ceny prenumeracyjnej, c) imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania wydawcy i redaktora, jeżeli wydawca nie bierze na siebie tego obowiązku, a jeżeli redaktorów jest kilku, imienia, nazwiska i miejsca zamieszkania każdego z nich, d) drukarni, w której czasopismo będzie drukowane.

Art. 16. Redaktor nowego czasopisma powinien złożyć deklarację, iż bierze na siebie kierowanie czasopismem w całości lub w części i w jakiej mianowicie, oraz, że czyni zadość warunkom, wskazanym w art. 14 niniejszych przepisów prasowych.

Art. 17. Państwowy urząd administracyjny obowiązany jest wydać bezpłatnie zaświadczenie odbioru deklaracji (art. 15 i 16) z oznaczeniem daty odbioru.

Najpóźniej w ciągu siedmiu dni od dnia złożenia wymienionych deklaracji państwowy urząd administracyjny może zabronić wydawania czasopisma. W razie niewydania zakazu w terminie oznaczonym czasopismo może wychodzić. Zakaz może nastąpić: a) jeżeli w złożonych deklaracjach pomieszczone są nie wszystkie wymagane w art. 15 i 16 wskazania, b) jeżeli tytuł czasopisma uchybia przepisom prawa lub moralności, c) jeżeli istnieją przeszkody, wymienione w art. 14 niniejszych przepisów prasowych. Zakaz w terminie wskazanym powinien być udzielony na piśmie z wyszczególnieniem przyczyn odmowy. Od decyzji państwowego urzędu administracyjnego osoby zainteresowane mogą wnieść zażalenie do Ministra Spraw Wewnętrznych w ciągu dwóch tygodni od dnia wydania decyzji odmownej. Od decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych w takim samym terminie przysługuje prawo odwołania się do Sądu Najwyższego.

Art. 18. Jeżeli po złożeniu deklaracji (art. 15 i 16) zajdzie jaka zmiana w warunkach wydawania danego czasopisma (art. 15), o zmianie takiej należy w ciągu dni trzech złożyć odpowiednią deklarację. Również z zachowaniem tych samych terminów należy złożyć oświadczenie o ustąpieniu redaktora danego czasopisma w wypadkach, jeżeli redaktor wyjeżdża za granicę Państwa Polskiego, traci wolność osobistą lub zostanie pozbawiony praw albo ograniczony w prawach. Przy złożeniu ponownej deklaracji państwowy urząd administracyjny kieruje się zasadami, wymienionymi w art. 17 niniejszych przepisów prasowych.

Art. 19. Osoba, uprawniona do wydawania czasopisma (art. 17), ma prawo przystąpić do puszczenia w obieg tegoż wydawnictwa w terminie rocznym od daty złożenia deklaracji (art. 15).

Czasopismo już wydawane, a nie ukazujące się z jakichbądź przyczyn w ciągu roku, uważa się za zamknięte i dla jego wznowienia potrzebne jest spełnienie warunków, wymienionych w art. 15, 16 i 17 niniejszych przepisów prasowych.

Art. 20. Czasopismo, zamieszczające ogłoszenia, obowiązane jest przyjąć zakomunikowane mu przez władze państwowe lub komunalne obwieszczenia i na żądanie tychże władz podać je w jednym z dwu najbliższych numerów czasopisma za opłatą przyjętej należności za ogłoszenia.

Art. 21. Czasopismo, jeżeli jest wydawnictwem codziennem, obowiązane jest w ciągu dni trzech po otrzymaniu, a w wydawnictwie, wychodzącym w odstępach dłuższych, w numerze najbliższym, a mającym wyjść po upływie dni trzech od otrzymania, zamieścić bezpłatnie, bez dokonywania zmian i uwag w tekście oraz bez umieszczenia w tym samym numerze zaprzeczeń, wszelkie zakomunikowane przez urząd państwowy zaprzeczenie lub sprostowanie wiadomości, opublikowanej w tym czasopiśmie.

Nadesłane przez urzędy państwowe zaprzeczenia lub sprostowania powinny być wydrukowane takimi samymi czcionkami i w tym samym dziale, co i wiadomość, ulegającą sprostowaniu.

Art. 22. Jeżeli w czasopiśmie zostanie umieszczona wiadomość, dotycząca osoby prywatnej lub instytucji społecznej, handlowej albo komunalnej, wydawnictwo to nie może odmówić przyjęcia zakomunikowanego przez tę osobę lub instytucję zaprzeczenia lub sprostowania, jeżeli zaprzeczenie lub sprostowanie nie zawiera treści karalnej i jest ograniczone do wiadomości rzeczowych. Zaprzeczenie lub sprostowanie osoby prywatnej lub instytucji społecznej, handlowej lub komunalnej winno być z zachowaniem terminów, wyszczególnionych w art. 21 niniejszych przepisów prasowych, wydrukowane bezpłatnie, jeżeli zajmuje najwyżej dwa razy tyle miejsca, co zajmował artykuł, na który jest odpowiedzią. W razie większych rozmiarów zaprzeczenia lub sprostowania wydawnictwo obowiązane jest je zamieścić, może jednak pobrać opłatę przyjętej należności za umieszczenie wierszy, przewyższających normę, podlegającą bezpłatnemu umieszczeniu. Zaprzeczenie lub sprostowanie musi być podpisane przez osobę lub instytucję, wnoszącą obronę, i, w razie żądania, wydrukowane takimi samymi czcionkami i w tym samym dziale, co i wiadomość, ulegająca sprostowaniu.

Art. 23. W sprawach o zniesławienie, przewidzianych w ustępie 2-im art. 538 Kod. Karn., rozprawy sądowe nie podlegają ogłoszeniu, gdyby nawet toczyły się przy drzwiach otwartych. Skarżącemu służy prawo ogłoszenia swej wniesionej do sądu skargi w czasopiśmie, które dopuściło się zniesławienia. Skarga ta winna być bezpłatnie wydrukowana w czasopiśmie z zachowaniem terminów, wskazanych w art. 21 niniejszych przepisów prasowych.

Zakaz, przez artykuł niniejszy ustanowiony, nie rozciąga się do wyroku sądowego.

Art. 24. W sprawach, toczących się przy drzwiach zamkniętych, mogą być drukowane tylko wydane przez sąd wyroki.

Art. 25. Nie wolno wzywać publicznie za pośrednictwem czasopism do gromadzenia pieniędzy na opłatę kar pieniężnych oraz składać za pośrednictwem czasopism publicznego poświadczenia odbioru kwot, na taki cel złożonych.

TYTUŁ III.

O nakładaniu aresztu i dochodzeniu sądownym.

Art. 26. Wszelka obraza przepisów prasowych, jak również wszelkie przestępstwa, za pomocą druku spełnione, należy do właściwości sądów.

Art. 27. Na pojedyncze druki może być nałożony areszt z rozporządzenia instytucji lub urzędnika do spraw prasowych przy równoczesnym wytoczeniu procesu sądowego przeciw winnym, gdy w treści takich druków zawarte są oznaki przestępstwa, przewidzianego w kodeksie karnym, z wyjątkiem przestępstw, dochodzonych w drodze oskarżenia prywatnego.

Niezależnie od wypadków, przewidzianych w części pierwszej artykułu niniejszego, areszt może być zastosowany w razie uchybienia przepisom artykułów 3 i 6 niniejszych przepisów prasowych, odnośnie zaś do poszczególnych numerów czasopism, również w razie uchybienia przepisom art. 12.

Art. 28. Rozporządzenie, nakazujące areszt druków w trybie, wskazanym w art. 27, wymaga zatwierdzenia władzy sądowej.

Jeżeli władza, która zarządziła areszt, nie uzyska w przeciągu miesiąca od nałożenia aresztu zatwierdzającej uchwały sądowej, zarządzenie aresztu traci moc obowiązującą.

Art. 29. Decyzję o uchyleniu lub zatwierdzeniu aresztu winien sąd wydać na Sesji Gospodarczej niezwłocznie po otrzymaniu odnośnego zawiadomienia władzy administracyjnej.

W razie zatwierdzenia aresztu sąd władny jest nakazać zawieszenie czasopisma do wydania wyroku.

Art. 30. Niezależnie od wypadku nałożenia aresztu z mocy art. 27 sąd władny będzie stosować areszt lub zawieszenie czasopisma i w innych wypadkach w charakterze środka prewencyjnego.

Art. 31. Areszt polega na zabezpieczeniu przeznaczonych do rozpowszechnienia egzemplarzy druku, które opuściły prasę.

Areszt może być rozciągnięty na złożony tekst oraz na płyty i formy, służące do odbijania danego druku.

Odębne części druku (załączniki do czasopism i t. p.), nie zawierające treści karalnej, należy wyłączyć z pod aresztu.

Art. 3 W czasie trwania aresztu wzbronione jest rozpowszechnianie druków, objętych aresztem, oraz przedrukowywanie ustępów, które spowodowały nałożenie aresztu.

Art. 33. Ministrowi Spraw Wewnętrznych przysługuje prawo zarządzenia aresztu poszczególnych druków, wydanych za granicą i w Państwie Polskiem rozpowszechnianych, o ile treść zawiera cechy przestępstwa (art. 27).

TYTUŁ IV.

O karach wymierzanych za przekroczenie przepisów prasowych.

Art. 34. Do Kodeksu Karnego wprowadza się następujące zmiany i uzupełnienia;

- 1) Ustęp 3-ci art. 293 Kod. Karn. uchyla się.
- 2) Po art. 294 Kod. Karn. wprowadza się art. 294a treści następującej:
„Winny zamieszczenia w deklaracji o przyjęciu na siebie obowiązku wydawcy lub redaktora czasopisma w jego całości lub w pewnej jego części świadomie fałszywych wiadomości co do warunków, od których zależy prawo być wydawcą lub redaktorem, ulegnie karze:
a r e s z t u“.
- 3) Po artykule 299 Kod. Karn. wprowadza się art. 299a treści następującej:
„Winny zamieszczenia ogłoszenia, którego druk jest zakazany przez ustawę lub rozporządzenie, ulegnie karze:
aresztu na czas do jednego miesiąca lub grzywny do marek polskich tysiąca“.
- 4) Ustępy 1 i 3 art. 303 Kod. Karn. uchyla się.
- 5) Po art. 293 Kod. Karn. wprowadza się art. 293a treści następującej:
„Winny niezłożenia właściwej władzy w terminie przepisany liczbą egzemplarzy druku, określonej przez ustawę lub rozporządzenie, ulegnie karze, prócz zasądzenia wartości złożonych egzemplarzy, przyjmując za podstawę obliczeń cenę sprzedażną na rynku księgarskim, aresztu na czas do miesięcy trzech lub grzywny do marek polskich sześciuset“.
- 6) Po art. 303 wprowadza się art. 303a treści następującej:
„Wydawca wydawnictwa perjodycznego, winny puszczania w obieg nowego wydawnictwa perjodycznego bez spełnienia warunków, wymaganych przez ustawę lub rozporządzenie, ulegnie karze:

a r e s z t u“.

T Y T U Ł V.

Przepisy przechodnie.

Art. 35. Czasopisma, które wydały chociaż jeden numer w okresie półrocznym przed ogłoszeniem niniejszych przepisów prasowych w Dzienniku Praw, uważane są za uprawnione do dalszego wychodzenia, jeżeli w terminie tygodniowym od daty otrzymania mocy niniejszych przepisów prasowych spełnią warunki w art. 14, 15 i 16 przewidziane.

Dan w Warszawie, dn. 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:

J. Piłsudski

Prezydent Ministrów:

I. J. Paderewski

Minister Spraw Wewnętrznych:

S. Wojciechowski